

ČESKÉ CENTRUM PRO SANACI RODINY

...dávame šanci šanci

Výroční zpráva 2023

Zpráva o činnosti za rok 2023

STŘEP

České centrum pro sanaci rodiny, z.ú.

STREP

The Czech Family Strengthening Centre

Buková 2540/24

130 00 Praha 3

Česká republika

+420 224 232 261

+420 224 224 361

strep@centrum.cz

www.strep.cz

Bankovní spojení: 1930656369/0800

IČO: 63 111 918

Obsah

Úvodní slovo předsedkyně správní rady	3
Poslání STŘEPu	4
Orgány STŘEPu	5
Obsah činnosti	5
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	6
Středisko Praha	8
Pomoc dítěti prostřednictvím posílení rodiny a sítě spolupráce	9
Dítě mezi rodinou a paragrafy	11
Změna začíná doma, rodiny bez násilí	12
Vzdělávací a metodický program	13
Vybrané údaje z účetní závěrky	18
Loga a poděkování sponzorům	20
Adresy Středisek pomoci dětem a rodinám	21

Úvodní slovo

předsedkyně správní rady

Vážené přítelkyně, příznivkyně, kolegyně, vážení přátelé, příznivci, kolegové,

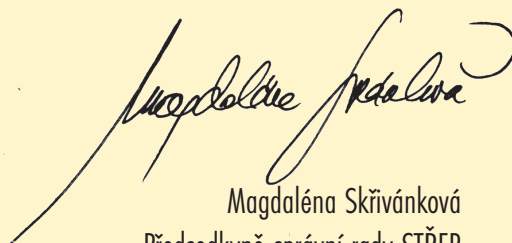
toto úvodní slovo nevzniká za pět minut dvanáct, ale spíš deset minut po dvanácté. Poslední dobou jsem se stala mistryní v odkládání důležitých věcí. I když vím, že na ně někdo čeká, i když vím, že je nikdo další za mě neudělá. Třeba se něco stane (nestane). Třeba to někdo vyřeší za mě (nevyřeší).

Takto uvažuje mnoho našich klientek a klientů, neuvídím-li problém, třeba přestane existovat. A pak už je pozdě.

Ale proto je tu STŘEP. Kromě mnoha dalších skvělých, užitečných a inovativních aktivit učí své klientky a klienty problémy řešit a neodkládat. A v tom je STŘEP opravdu dobrý a já jsem velmi ráda, že mohu být jeho součástí alespoň takto, protože ač jsem předsedkyně správní rady, příkladem bych jít nemohla. Zatím.

Přesto můžu inspirovat — zkuste si vygooglit „spolkni žábu“. A inspirujte své okolí.

Krásné jaro a krásný celý rok!

Magdaléna Skřivánková
Předsedkyně správní rady STŘEP

Ničeho jsem nenabyl lehce, každá věc mně stála nejtvrďší práci. Nehleďte lehké cesty. Ty hledá tolik lidí, že se po nich nedá přijít nikam.

Tomáš Baťa

Poslání

STŘEP – České centrum pro sanaci rodiny, z.ú., je organizace, která uvádí od roku 1995 do praxe právo dětí spokojeně vyrůstat ve své vlastní rodině tak, že pomáhá jejich rodičům najít cesty, jak pro své děti vytvořit bezpečný a stabilní domov.

STŘEP od roku 1995 pomáhá ohroženým dětem a jejich rodinám, které jsou vystavovány stresu, čelí traumatickým situacím a těžkým sociálním podmínkám vytvářet bezpečný a stabilní domov. Život v nejistotě bez naděje, pocitu bezpečí a důvěry k okolnímu světu negativně ovlivňuje rodičovské i sociální chování a nepříznivě ovlivňuje celkový rozvoj dítěte.

STŘEP „svým“ rodinám za účelem řešení jejich potíží nabízí to nejlepší, co dokáže:

- Poskytuje dětem a jejich rodinám **sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi**, designované individuálně podle jejich zdrojů, potřeb a náhledu na rizika.
- Činnosti **sociálně-právní ochrany dětí** zaměřené na snižování traumatu u vysoce ohrožených dětí – používá **nástroje** podpory růstu/**udržitelnosti a měření dopadu své práce** do života rodin dětí.
- Individuální **design veškerých služeb a činností** dle **Human Centred Design/Přístupu zaměřeného na člověka**.
- **Vyvíjí a/nebo přebírá** ze zahraničí inovativní nástroje pomoci, testuje a evaluuje je, fungující z nich uvádí do aplikační praxe vždy ve spolupráci s autory nástrojů.
- Vyvíjí a realizuje aktivity zaměřené na kvalitu multidisciplinární spolupráce mezi odborníky, kteří jsou zainteresováni do řešení obtížných situací ohrožených dětí a jejich rodin v praxi.

Věnuje se **metodické a lektorské činnosti** určené pro odborníky v síti sociálně-právní ochrany a sociálních služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny a realizuje **systémové změny**.

STŘEP chce být pro všechny aktéry v síti ochrany dětí zárukou porozumění, bezpečí, podpory a inspirace.

Orgány a obsah činnosti STŘEPu – Českého centra pro sanaci rodiny, z.ú., v roce 2023

Orgány

Správní rada

- Mgr. Magdaléna Skřivánková – předsedkyně
- PhDr. Helena Chvátalová – členka
- Ing. Jana Outratová, CSc. – členka, do 13. 5. 2023, kdy jsme její členství z důvodu úmrtí museli administrativně ukončit. S Janou jsme se rozloučili s úctou a hlubokým přátelstvím, obohaceni tím, že byla s námi.
- PhDr. Alena Sojková – členka

Revizní komisařka

- Mgr. Martina Konvrzková

Supervizorka

- Mgr. Terezie Hartošová

Ředitelka

- Věra Bechyňová, DiS.

Obsah činnosti

- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- Pomoc dítěti prostřednictvím posílení rodiny a sítě spolupráce
- Dítě mezi rodinou a paragrafy
- Změna začíná doma, rodiny bez násilí
- Vzdělávací a metodický program

STŘEP svou činnost dále rozvíjí prostřednictvím inovativních a metodických projektů v kontextu vývoje potřeb ohrožených rodin a dětí, legislativy, metodik a trendů v sociální a sociálně-pedagogické práci.

Konkrétně se jedná o práci s cestou změny a měření dopadu služeb/intervencí u ohrožených rodin s dětmi, design služeb podle přístupu Human Centred Design. Dále pokračujeme ve vyvíjení inovativních nástrojů sociálně-právní ochrany dětí zaměřených na terénní a multi-disciplinární pomoc pro vysoce ohrožené děti s cílem snižování traumat a přemšťování dětí/rodin do komunity a v rozvoji nástrojů, které posilují zdravý vývoj dítěte v sociálně ohrožené rodině.

STŘEP reaguje na změny cílové skupiny ohrožených rodin s dětmi v kontextu společenských a sociálně-ekonomických změn.

V roce 2023 jsme začali designovat model služeb pro rodiče dětí svěřených do pěstounské péče na přechodnou dobu a model multidisciplinární spolupráce odborníků/důležitých aktérů, kteří se věnují přímé práci s dítětem, rodiči a pěstouny v první linii.

Inovativní postupy evaluované v rozvojových projektech vnáší do všech svých činností:

- Používání „evidence-based nástroje“ pro vyhodnocování, plánování a klíčovou práci — adresnější podpora dětí a jejich rodičů, přesný design služby/intervence;
- Design zaměřený na člověka;
- Měření a podpora dopadu změn v životě dítěte a rodiny;
- Postupy, strategie, nástroje práce v oblasti domácího násilí /násilí ve vztazích;
- Trauma informovaný přístup.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi v souladu s § 65 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů

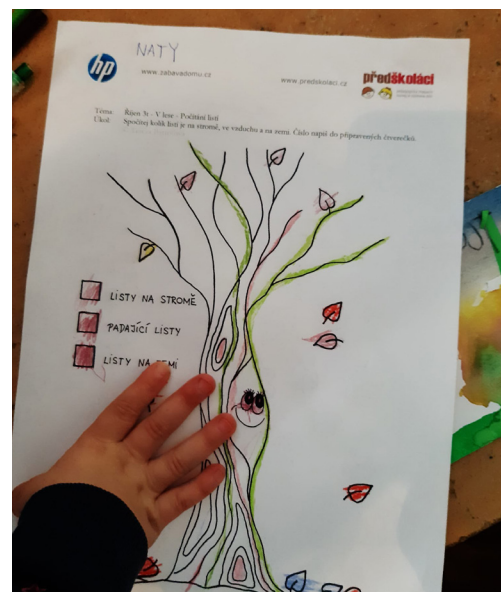
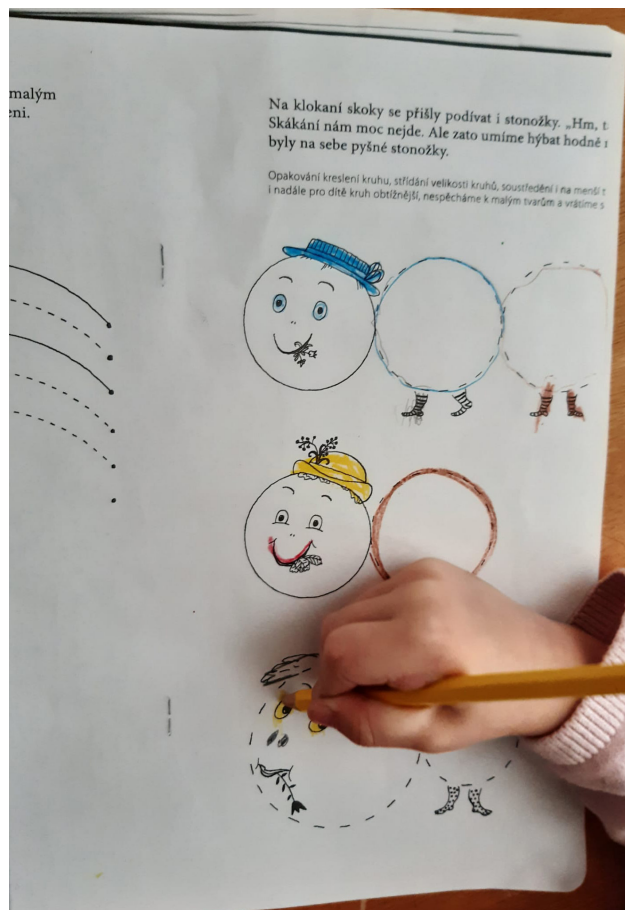
V rámci služby byly realizovány veškeré činnosti podle vyhlášky č. 505/2006 Sb., přičemž více než 80 % služeb je zpravidla poskytováno terénní formou. Kontinuálně je kladen důraz na systematické upevňování osvojených dovedností do života rodiny.

Cílem sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi STŘEPu je **posílit rodinu dítěte** natolik, aby:

- byla zmírněna/odstraněna rizika, která ohrožují jeho vývoj/zdraví, a nebylo třeba jeho odebrání z rodiny;
- byla zmírněna/odstraněna rizika, která vedla k jeho umístění mimo rodinu (zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dětské centrum, dětský domov, NRP, péče jiné osoby než rodičů), tak aby se dítě mohlo s rodinou v době umístění bezpečně a smysluplně stýkat;
- byla odstraněna rizika a učiněna taková opatření pro udržitelnost změn, že se bude dítě moci vrátit domů;
- rodina ohroženého dítěte obstála v zátěžové situaci — ve složité době krize sociální pracovníce STŘEPu cíleně posilují zdroje a dovednosti rodičů i dětí, aby kumulaci zátěží zvládali.

Příklady jednotlivých činností:

- **Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti** (s dětmi a rodiči) např. — sociální a rodičovské kompetence např. přiměřené konzistentní hranice/pravidla, jejich nastavení a udržení, bezpečí dětí/jejich ochrana před nebezpečím, náhled na rozvoj potenciálu dítěte, tělesné zdraví.
- **Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím** např. — sociální dovednosti pro kontakt s institucemi — školy, školky, lékaři, zaměstnavatelé.

- **Sociálně terapeutické činnosti např.** — např. — sociální dovednosti pro začlenění do komunity, budování vztahů v širší rodině, „žádoucí“ sociální sítě, partnerství/rodičovství bez násilí, náhled na jeho dopady na dítě a na kvalitu života rodiny.
- **Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí** např. — další rozvoj sociálních dovedností při prosazování zájmů — nenásilná komunikace na úřadech, se zaměstnavateli, řešení v rámci rodiny, komunity, kontinuita vztahů a překonání těžkostí.

Nedílnou součástí poskytování služeb je analýza a vyhodnocování situace dítěte a rodiny, a multidisciplinární spolupráce (případové konference, setkání nad případem atp.). Z vyhodnocování situace (vstupního, průběžného a závěrečného) dítěte a rodiny vyplývá, že u 70–75 % případů dochází k pozitivním posunům směrem ke stanoveným cílům služby — jedná se o dlouhodobě sledovaný jev.

Sociálně aktivizační služby v roce 2023

Středisko pomoci dětem a rodinám Praha

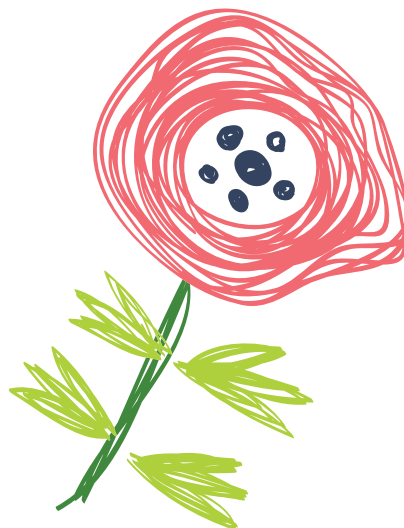
Počet uživatelů	Z toho rodiče/statutární zástupci dětí	Z toho děti
233	111	122

Zdroj: Statistika STŘEP, 2023

STŘEP je schopen na základě své dlouholeté praxe od roku 1995 reagovat na individuální potřeby uživatelů, měřitelně zmírnit u více než 100 dětí ročně rizika v jejich rodinné a sociální situaci. Jedním z ukazatelů kvality služeb je i udržitelnost dosažených změn v péči rodičů (dopad), na které je s celou rodinou před ukončením služby pracováno.

Sociálně aktivizační služby byly realizovány za podpory

Dotace HMP	Městská část Praha 8
Granty HMP	Městská část Praha 10
Městská část Praha 1	Městská část Praha 14

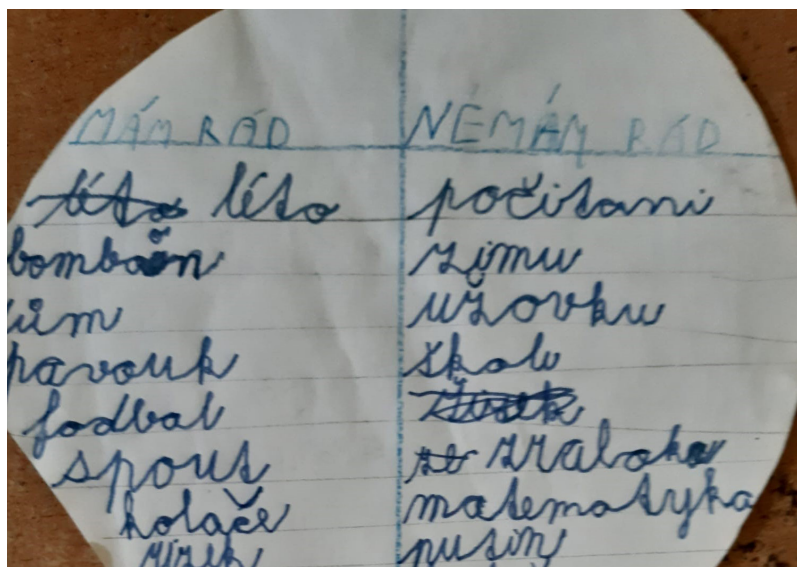

Pomoc dítěti prostřednictvím posílení rodiny a sítě spolupráce

Jedná se o projekt s mnohaletou tradicí, jehož činnosti mají v síti na podporu ohrožených dětí a rodin stabilní místo. Projekt obsahuje nástroje přímé, převážně terénní sociální práce, které představují **činnosti sociálně-právní ochrany dětí**. STŘEP je realizuje na **základě pověření k výkonu SPOD v úzké spolupráci s pražskými OSPODy**. Cílem projektu je prevence rozpadu rodin a podpora konstruktivního fungování rodin.

Projekt byl zaměřen na rozvoj rodičovských kompetencí s akcentem na vývojové potřeby dítěte podle věku, prevenci/eliminaci rizikového rodičovského chování a na posílení multidisciplinární spolupráce odborníků v oblasti práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami.

Při práci s rodiči a dětmi se jednalo o činnosti, které si rodiče ve STŘEPu tzv. neobjednali, proto nemohli být příjemci sociálních služeb podle příslušného zákona. Při práci s rodinami je kladen důraz na nalezení vnitřní motivace rodičů a dětí, na náhled na potřeby dítěte, na podporu umožnění dítěti se vyjádřit k oblastem, které se týkají jeho života a života rodiny, na naslouchání dítěti.

Nalezení zdrojů vnitřní motivace a náhled na potřebu rizikové situace řešit jsou na samém začátku cesty ke změně.

Nutnost spolupráce rodičů se STŘEPem pojmenovávala zpravidla sociální pracovníce OSPOD, která posoudila vyšší míru ohrožení přiměřeného vývoje dítěte v důsledku nedostatečných rodičovských kompetencí, ohrožení dítěte ve vztahu dítě – rodič, nízkého náhledu na potřeby dítěte a rodinných podmínek.

Příklady oblastí spolupráce: navazování a budování důvěry, motivace ke spolupráci a k náhledu na řešení situace, relevantních témat např: náhled na potřebu stability prostředí a zajištění bezpečí, náhled rodičů na vývojové schopnosti a potřeby dítěte, náhled na potřebu pozitivních výchovných vzorců a potřebu změnit postupy ve výchově, náhled na potřebu změny v komunikaci členů rodiny, jedná-li se o komunikaci násilnou.

Rodiče se stávali klienty projektu nejčastěji síťováním OSPODu.

Aktivity projektu STŘEP ve spolupráci s pražskými OSPODy realizuje dlouhodobě.

Dále v rámci projektu probíhaly případové konference, společné porady s klíčovými sociálními pracovníky OSPOD, případně s personálem ústavních zařízení.

Ředitelka STŘEPu spolupracovala s OSPODy jednotlivých MČ na přípravě a moderování případových konferencí, na podpoře motivace a porozumění rodičů ke spolupráci na vyhodnocování a sestavování individuálního plánu pro dítě a rodinu během PK. Posilování multidisciplinární spolupráce. V průběhu roku bylo odmoderováno 30 případových konferencí. Dále probíhala práce na case-managementu

Počet klientů	Počet rodin
201	62

Aktivity projektu byly podpořeny z dotačního programu Rodina MPSV ČR, grantového programu Rodinné politiky HMP, Městské části Pha 10

Dítě mezi rodinou a paragrafy

V květnu 2023 jsme zahájili realizaci projektu dítě mezi rodinou a paragrafy, který se zaměřuje na design:

- Modelu služeb poskytovaných rodičům dětí, které jsou svěřeny do pěstounské péče na přechodnou dobu.
- Modelu multidisciplinární spolupráce všech zapojených aktérů.

Pracujeme metodami designu služeb dle Human Centred Design (HCD).

Předpokládáme, že se dozvíme více o autentických potřebách:

- rodičů a dětí v této specifické situaci,
- zapojených odborníků/důležitých aktérů.

Cílem projektu je vytvořit a otestovat oba výše uvedené modely.

Doba realizace: 1. 5. 2023 – 30. 4. 2024

Číslo projektu: CZ.03. 03. 01/00/22_021/0001423

Projekt je realizován za podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím OPZ+, v rámci výzvy zaměřené na sociální inovace – Podporujeme inovace.

Změna začíná doma – rodiny bez násilí

Realizace projektu byla ukončena v březnu 2023. Tým STŘEPu si osvojil postupy, dovednosti pro práci s rodinami, ve kterých se vyskytuje konfliktní dynamika ve vztazích.

Lektorskou organizací je Bílý kruh bezpečí, lektorky Mgr. Petra Vitoušová a Mgr. Markéta Vitoušová.

Projekt podpořila Nadace ČEZ.

Vzdělávací a metodický program

V rámci vzdělávacích a metodických aktivit STŘEP realizuje:

- **Vzdělávací akreditované programy**
- **Vzdělávací programy na klíč**
- **Metodické konzultace**
- **Odborné semináře, konference, kulaté stoly**
(aktivní účast, realizace STŘEPem viz vybrané kapitoly výroční zprávy)
- **Moderování případových konferencí**
(na zakázku OSPOD)
- **Lektorská činnost na zakázku**
- **Odborné semináře, konference, kulaté stoly:**

– Kulatý stůl věnovaný problematice ohrožených dětí, 22. 11. 2023, Pražský hrad, kulatý stůl uspořádala manželka prezidenta paní Eva Pavlová, za STŘEP byla pozvána Věra Bechyňová.

„Děti, které nemají ochranu ve své rodině, tvoří nejohroženější skupinu v naší společnosti. Za prvořadé přitom považuji hledání řešení, jak vůbec předcházet umísťování dětí mimo rodinu, revizi stávajících zařízení pro děti a dále pak službu, která by pracovala s rodinou vůbec. Přitom všem je potřebné vnímat to, že to nejsou pro naši společnost náklady navíc, jak se často uvádí, ale investice do naší společnosti,“ uvedla Eva Pavlová. Zdroj: TZ, odbor komunikace KPR.

- Online Expert Workshop, Social Impact Measurement and Management for the Social and Solidarity Economy, 27. 11. 2023, pořadatel OECD, za STŘEP se zúčastnila Mgr. Martina Konvrzková.

Metodické konzultace:

- Salinger v Hradci Králové (kontinuálně celý kalendářní rok)

Moderování případových konferencí

Moderování případových konferencí zpravidla na zakázku OSPOD jednotlivých městských částí - v průběhu celého roku 2023 jich proběhlo rovných třicet.

- Hl. m. Praha — hrazeno v rámci projektu *Pomoc dítěti prostřednictvím posílení rodiny a sítě spolupráce*

Lektorská činnost na zakázku

- Školící akce, Sanace rodiny a SAS, lektorka Věra Bechyňová, 11. 4. 2023, Starý Knín, pořadatel Charita Starý Knín

Práce STŘEPu – řetězec dopadu

Schéma řetězce dopadu STŘEPu jako organizace.

Popis, statistické výstupy a účetní údaje za rok 2023 viz text výroční zprávy.

Problém	Sociálně ohrožené rodiny s dětmi nejsou bez pomoci schopny přerušit bludný kruh sociálního selhávání, zanedbávání dětí, negativního chování atp. Potřeby ohrožených rodin a dětí se proměňují v kontextu socioekonomického, legislativního vývoje a systémových změn a proto je na ně potřeba reagovat.
Řešení	Pracovat se sociálně ohroženými rodinami s dětmi v terénu (poskytování sociálních služeb, realizace programů v rámci sociálně-právní ochrany dětí, síťování). Vyvíjet, testovat a uvádět do aplikační praxe inovativní nástroje pomoci např.: • Sociálně-právní ochrany dětí zaměřené na snižování traumatu u vysoce ohrožených dětí. • Propojující metody sociální práce a sociální/speciální pedagogiky se zaměřením na posilování rodičů v jejich roli prvních učitelů svých dětí v kontextu podpory inkluze dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí ve vzdělávání. • Nástroje podpory a měření dopadu. • Re-design služby dle měnících se potřeb cílové skupiny. Šířit příklady dobré praxe a know-how vyvíjených metod mezi odborníky v praxi prostřednictvím akreditovaných vzdělávacích programů, seminářů/konferencí/workshopů, metodické podpory dalším organizacím, publikační činnosti, atp. Prosazovat kompatibilní změny na úrovni praxe, systému, legislativy, strategických dokumentů (např. Koncepce rodinné politiky).
Výsledek a dopad	Každoročně se dostane pomoci v rámci sociálních služeb cca 230 osobám (ohrožené děti a jejich rodiče) a v rámci činností sociálně právní ochrany dětí cca 200 osobám (ohrožené děti a jejich rodiče). V 80% rodin se podaří zabránit odebrání dítěte a zmírnit jeho ohrožení. Co konkrétně znamená zmírnit ohrožení dítěte, uvádíme na následujících příkladech (jedná se o zevšeobecnění, důležitý je věk dítěte a další okolnosti dítěte a rodiny): dítě má pravidelný denní režim (chodí včas spát do své postele, má rozdělený čas mezi povinnosti, hru/zábavu a odpočinek), dostává pravidelně stravu, prostředí doma je podnětné (má k dispozici tužky, pastelky, papíry, knížky, stavebnici, dítě má doma prostor (fyzický a mentální) pro hru, domácí úkoly, atp.), prostředí doma je pro dítě bezpečné (horké a ostré předměty jsou mimo dosah dítěte, není svědkem ani objektem násilí), dítě je v bezpečí i venku (malé dítě není samo na ulici bez adekvátního doprovodu, větší dítě se umí samo venku např. po cestě do školy pohybovat, tzn. rozhlížet se při přecházení, ví, že nikam nemá chodit s cizími lidmi), rodiče umějí poznat, když má dítě starosti/když ho něco trápí, někoho se bojí a umí na tyto situace reagovat, dítě chodí pravidelně do školy atp. Pravidelně jsou proškoleni/metodicky podporováni odborníci v ČR, příp. na Slovensku, kteří ovlivňují pomoc ohroženým dětem a jejich rodinám. Příklad zpětné vazby:: „Považuji za výhodu a štěstí, že náš tým sociálních pracovníků OSPOD měl možnost využít kurz jako čas a příležitost vstřebat nové myšlenky, vstřebat a změnit zavedené postupy v práci s ohroženými rodinami“(vedoucí OSPOD).
Zdroje	Lidské zdroje, personální standardy, know-how a zkušenosti STŘEPu z více než dvacetiletého fungování a sledování vývoje praxe a systému, vlastní metodiky, Outcomes Star, Human Centred Design, finanční zdroje (dotace, granty, dary), síť spolupracujících organizací/odborníků.

Účetní údaje za rok 2023

Vybrané údaje z účetní závěrky (uvedeno v tisících)

Výkaz zisků a ztráty

Náklady:

Spotřeba materiálu	88
v tom	
kancelářské potřeby	50
drobné potřeby	38
Spotřeba energie	74
Cestovné	14
Ostatní služby	971
v tom	
nájem kanceláří	230
spoje	40
účetní, daň. a audit. sl.	352
opravy a údržba	20
supervize	81
vzdělávání	12
ostatní služby	140
ost.sloužby OPZ+	96
popl. bank.účet, kurz.rozd.	4
Mzdové náklady	3 862
Zákonné soc.náklady	1 277
Zákonné pojištění	16
Poskytnuté dary	43
Náklady celkem	6 349

Výnosy:

Vzdělávání STŘEP	36
Ostatní výnosy	171
Přijaté dary a dotace	6 141
v tom	
HMP dotace SSL	3 036
OPZ+ Dítě mezi rod. a par.	956
MPSV Rodina	759
HMP Grant-SSL	738
HMP Grant-Rodina	285
MČ P10_dar	50
MČ P10	160
MČ P8	50
MČ P14	45
MČ P1	20
Drobní dárci	42
Hosp. činnost STŘEP min. let (pokryto z vlastního jmění)	1
Výnosy celkem	6 349
Výsledek hospodaření	0

Účetní údaje za rok 2023

Rozvaha (uvedeno v tisících)

Aktiva:

Krátkodobý majetek	3 105
v tom	
pohledávky	123
finanční majetek	2 929
jiná aktiva	53
Aktiva celkem	3 105

Pasiva:

Vlastní zdroje	1 379
v tom	
jmění celkem	1 379
výsledek hospodaření	0
Cizí zdroje	1 726
v tom	
krátkodobé závazky	60
jiná pasiva	1 666
Pasiva celkem	3 105

Činnosti STŘEPu v roce 2023 podpořily tyto instituce

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Hlavní město Praha (dotace, granty)

ÚMČ Praha 1, Praha 8, Praha 10, Praha 14

ESF OPZ+

Nadace ČEZ

Financováno Evropskou unií

Za veškerou podporu
všem děkujeme

Adresa pracoviště a kontaktní osoba

Věra Bechyňová, DiS.

ředitelka

Řehořova 10, 130 00 Praha 3

T: 224 224 361, 724 262 403

strep@centrum.cz

© STŘEP, květen 2024